

Indhold

Introduktion til socialpsykologi	2
Socialpsykologi	2
Familien	4
Socialisering	8
Internalisering og eksternalisering	8
Dobbeltsocialisering	9
Social identitet	12
Erikson teori om identitetsudvikling:	12
Goffermans rolleteori:	13
Ziehes opfattelse af den kulturelle ændringsproces	14
Zimbardos fængselseksperiment	18
Klassiske påvirkningseksperimenter	19
Bennington studiet	21
Milgrams lydighedseksperiment	21
Minoriteters påvirkning af majoriteten	22
Kapitel 7 holdninger	22
Kapitel 8 fordomme og diskrimination	26
Konfliktteorien	27

Den næste revolution finder sted med industrialiseringen. Her ændres familien fra at lægge vægt på produktionen af egne livsfornødenheder til at blive en lønarbejderfamilie. Faderen går ud af familien og lægger sin arbejdskraft. Vigtige opgaver for familien er opdragelse af børnene, forholdet mellem ægtefællerne og overlevelse i en verden med ofte materiel og økonomisk nød.

Den foreløbig sidste revolution kan siges at finde sted i 1960'erne. Her går kvinder – og især mødrene – i stort tal ud på arbejdsmarkedet. Begrebet den hjemmegående husmor forsvinder. Familien tømmes for voksne i dagtimerne. De voksne er på arbejde, børnene i institution.

Den moderne familie er således foreløbig det sidste led i en lang familiehistorie.

En familie der omfatter to generationer og to voksne af forskelligt køn, kan siges at rumme to akser nemlig en køns-og en aldersakse. Det vil sige to vigtige principper for forskelle og ligheder.

Forældrene tilhører voksenrelationer, adskilt fra børnegenerationen.

Tilsvarende med børnene der ikke skal pålægges voksenopgaver.

De skal beskyttes mod de voksnes følelsesmæssige overskridelse af grænserne i en familie.

De grænser har gennem tiderne været opfattet som naturgivne, det vil sige en del af menneskets natur.

Voksenrollen opfattes i den traditionelle familie komplementære. Det indebærer forskellighed, men tilpasset en overordnet helhed.

Faderens rolle er instrumentel. Han tager sig af det udadvendte, og dermed forsørgelsen af familien. Sådan var det i den klassiske bondefamilie, håndværkerfamilien, og i de familier hvor der var tilknyttet en produktion.

Moderens rolle karakteriseres som ekspressiv, det vil sige med vægt på det følelsesmæssige, det indadvendte i familien (relationerne) og de nære opgaver.

Disse to forælderroller skal fungere, for at den traditionelle familie er intakt og klare de daglige udfordringer knyttet til overlevelse.

Børnene skal gradvis vokse ud af barndomsrollerne og overskride aldersgrænserne. De skal blive som voksne forbilleder.

Drengen bliver som faderen pigen som moderen. Måske går det ikke helt så gnidningsfrit det er i hvert fald den psykoanalytiske teori om Ødipus og Elektrakomplekset lægger op til.

Den komplementære familie er imidlertid i dag generelt under forandring. Dels er begge forældre i dag oftest udearbejdende, således at rollerne opfattes som symetriske. De er ens og deler vilkår med

- Middelklassejobbet giver muligheder for selvstyring, arbejderen er underkastet overvågen og ydrestyring.
- Middelklassetilhørsforhold peger mod opad stræben og karriere mens det i arbejderklassen mere handler om kollektive aftaler.

En mulig opdateret forståelse af socialiseringens sammenhæng med den sociale baggrund er, at der også i dag er tale om en nær kobling mellem livsvilkår og socialisering – men at livsvilkårene er under så betydelige ændringer, at der er tale om nye træk i socialiseringsmønsteret. Børn udvikles ikke bare som et produkt af forældrenes vilkår. De er selvstændige parter, og udvikler en social karakter, der sætter dem i stand til at overleve socialt og kulturelt i det højmoderne samfund.

Børns egen kultur – legene, historierne, remserne alt det, der betegnet som den folkløriske børnekultur – findes stadig og er en del af børns socialisering.

Organiserede del af kulturen (fritidslivet), den mediebaserede (tv, video, computer), den finkulturelle og æstetiske (musik, billede og teaterskole).

Endnu et vigtigt spørgsmål er om socialiseringen i denne elektroniske kulturpåvirkning ændre vilkårene for børns dannelsesprocesser i sådant et omfang at børn også bliver anderledes.

Børn kan håndtere de nye teknologier og kan hævde det, forholde sig kritisk og tænksomt til påvirkningerne.

Seymore Papert (1998) der ser de elektroniske medier som en åbning af nye læringsmuligheder (interaktiv læring) for børn og dermed for udviklingen af nye kompetencer hos børn.

Neil Postman hans opfattelse er bl.a. udtrykt i bogen ”når barndommen forsvinder”. Postman hævder at mediernes påtrykte struktur har overtaget børns tænkning og dannelsesprocesser.

De nye medier er en billedkultur, siger Postman der sætter nye bevidsthedsprocesser i gang: billedet afløser bogen og dermed også den systematiske socialisering, der i århundrede har været grundlaget for børns tilegnelse af kulturen.

Begrebet social karakter henviser til en lighed mellem større befolkningsgruppers måde at reagere og opfatte verden på.

Begrebet er stærkt påvirket af forskere som David Riesman (1969), Erich Fromm (1963) og Margaret Mead (1976). De tilhøre alle den gruppe af samfunds- og kulturforskere, der kritisk analyserede træk i samfundet og disse træks sammenhæng med udviklingen af særlige personlighedstræk.

Riesmans beskrivelse fra 1950’erne af den nyere sociale karakter, benævnt ”den ydrestyrende eller den gruppeorienterede”.

grupper som fx kriminelle bander kan gruppemiljøet udvikle sig så stærkt at de enkelte bandemedlemmer i kraft af den stærke sociale identitet ændre personlighed.

Dette kaldes depersonalisering.

Og kan føre til handlinger der virker helt uforståelige betragtet udefra.

Det enkelte menneske er i kontakt med mange grupper, enten direkte som medlem, kontakter til socialt netværk, eller som en bevidsthed om, at man tilhøre en bestemt social kategori.

Dermed kan en række af de selv kategoriseringer, som personen stimuleres til i grupperne komme i konflikt med hinanden – hvordan klares disse interne modsætningsforhold i en persons sociale identitet? Kan man have mange forskellige sociale identiteter?

En person vil ofte tilhøre en basal gruppe, og et antal sociale arenaer, der kan være grupper med fx arbejdsrelationer, kulturaktiviteter eller måske sport. Fra hver af disse arenaer hentes en opfattelse af hvem man selv er og hvad man står for og i hver arena forsøger personen mere eller mindre at leve op til gruppens forventninger og normer.

Disse arenaer tilknytninger er i det supermoderne samfund vokset enormt for de fleste mennesker, herunder også for børn.

Det enkelte menneske mere udadvendt og søgende i identitetsarbejdet – og derfor også mere afhængig af tilhørsforholdet til de forskellige sociale og kulturelle arenaer. Det her det skal lykkedes at skabe en sammenhæng mellem de forskellige sociale identiteter og når frem til en integreret personlig identitet på grundlag heraf.

Vi lever og ånder i grupper det meste af vores tilværelse. Det gør vi i familien, blandt venner, på arbejdet, eller når vi mødes med bekendte.

For nogle er medlemsskabet endda så svagt at de lever med en risiko for helt at blive isoleret. Andre har et så stærkt og meget vitlalt forhold til deres forskellige grupper, så det spiller en rolle for deres tanker og beslutninger.

En gruppe er en samling af mennesker, der har sociale relationer til hinanden fx som arbejdsrelationer eller venskabsrelationer. Det betyder at personerne i gruppen er bevidste om hinandens eksistens og ikke nok med det de klar over hinandens betydning.

Gruppen er en social enhed. Den har sine bestemte medlemmer, med roller og måske lederskab, den har egne normer og værdier og den har større eller mindre sammenhold.

Sammenholdet i gruppen varierer ofte med de udfordringer, gruppen stilles for. Starten på gruppen kan fx være præget af engagement derefter kan der opstå en periode præget af stilstand eller måske konsolidering – derefter måske en fase hvor gruppen lever lidt usynlig og uden særlig udvikling.